

בבני לאמקום

הודות להדרכתה המסורה של בובונה, לומד הסגן האמריקאי את שפת המקום, מתעניין בספריהם ובמושגי חייהם השוטפים של התושבים. הוא מגלה, למשל, כי לחושבי לאמקום אין שעות, המחלקות את היום. החודש שלהם (הנקרא וסלף, על משקלו ההפוך של חודש כמלו העברי) מבוסס על תנועות הירח, וכמו החודש העברי, מורכב מ-29 יום.

בטלר שאל את מדריכתו ממתי מתחילה הספירה בארצה, גילה כי המאורע המכריע בתולדות עמה נקרא בשם "היציאה". אלא שלא כיציאת מצרים העברית, היתה יציאת אנשי לאמקום מנוסמכת ובדוקה וכל פרטיה אומתו מבחינה היסטורית.

בזמן שהותו שם, הודיעה לו בובונה כי פרצה מלחמה, ולכן נעצר אביה. היא ניסתה תחילה להסביר לו את עקרונות הלחימה על הירח, הסתבכה, מסרה לידיו לבסוף את ספר קטולאווים.

מתוך ספר היסטוריה למתחילים, למד איש האדמה כי אויבתה של לאמקום היא ארץ בשם לאמדינה. לאמדינה ולאמקום חילקו ביניהן את הירח, בתקופה שחלה לפני כ-2000 שנה בערך. עד אז היו תולדות הירח סידרה אינסופית של מלחמות וזוועה.

אותה שנה, התאחדו לאמדינה ולאמקום, חיסלו את המדינה השלישית, שנקראה לאזיון. תושבי לאזיון, שהגיעו לרמה מדעית גבוהה בהרבה משתי יריבותיהם, היו אוכליאדם ולא פעם פתחו במלחמה מתוך תאוות-בשרים בהמית.

7 אזיון נמחקה מעל פני הירח, אך בזאת לא הושב השלום. לאמקום ולאמדינה החלו מסיחות זו בפני רעותה האשמות נוראות, טענו כל אחת כי השניה נדבקה מהרגלי לאזיון לאכול אנשים. הדבר היה חסרי-סוד, אך דמיון ההמונים לא הרפה ממנו; החלה סידרה חדשה של התנגשויות-גבול שהתפתחו במהרה למלחמות-השמד.

שני הצדדים פיתחו את פצצות האטום, בערך בשנת 347 לספירה הנוצרית. תוך שנים נעטות, הפכו פצצות אלה למיושנות וכלי-השמד התפתחו עד אשר הומצא ענן החמצן. ענן כזה היה מסוגל לחסל לחלוטין שטח אשר גדול כגודל סוריה, הלבנון, ישראל, הירדן

העקרונות של חיי העם וכו' מרכוזות העצות, שאינן אלא תרגום החקים הפליליים והאזרחיים המקובלים במדינות רגילות. כך, למשל, ישנה עצה קבועה האומרת כי אין להרוג ואילו עצה קבועה אחרת אומרת כי יש למלא תנאי חווה שנחתם.

התעלם מישו מעצה קבועה, הוא מוזמן לדון על התנהגותו בפני "חוג לדיונים". שם הוא מסביר מדוע פעל שלא בהתאם לעצה הקבועה ואם הסכרו אינו מתקבל על דעת חברי החוג, הם "מייצעים" שהוא יולקה, למשל. רק נשיא המועצה המרכזית לעצות יכול ליעץ כי מישו יערוף את ראשו של אורח שהתעלם מעצה קבועה חשובה במיוחד. בלאמדינה הגיע משטר היוזמה החופשית לשיא כמעט מגוחך. חברות פרטיות הן המדפיסות כסף, מעבירות דואר, סוללות כבישים ומספקות את השירותים היומיומיים לאזרח. כל זה, כמובן, בתוקף העצות הקבועות.

אפילו בסחון המדינה מופקד בידי חברה פרטית. אולם מנהל חברה זו אינו אלא נשיא המועצה המרכזית לעצות ויתר חברי המועצה מחזיקים את מניות החברה "הפרטית".

7 אחר שקבע בצורה זו את דמות שתי המדינות הדמיוניות — שאחת מהן קומוניסטית קיצונית והשניה ליברלית קיצונית — ניגש הרמן ווק לפרק העיקרי של סיפורו, אשר למענו, בעצם, כתב את היצירה כולה. פרק זה הוא מכנה בשם ספר קטולאווים.

בימים שלפני מלחמת העולם הרביעית, מתחיל הספר, חי איש לאמקום בשם אוסטובה, שנשלח על-ידי אדוני המחשב לבדוק את אוצרות הטבע שעל פני כדור הירח. שם פגש אשה בלאמדינה בשם נורלן, אסטרונומית לפי מקצועה, אשר נהגה לבלות ימים ארוכים על פני הירח.

הזוג התאהב ממבט ראשון, החליט להתחתן. אולם שינאת שני העמים היתה כה גדולה, שפחדו לשוב לאחת משתי הארצות, מחשש שהתושבים יהרגו אותם. הם החליטו להיות במחבואים על פני הירח.

השניים היו שנים ארוכות ונולד להם בן שנקרא קטולאווים, שפירושו: מי יתן ולא יהיו עוד מלחמות.

קטולאווים למד מהוריו את כל חוכמתם וחי שנים רבות על פני הירח. מדי פעם התגנב אל תוך הבקיעים המיושבים, אך תמיד חזר לשלוחתו הבוודדת.

בהיותו בן קרוב ל-90, נתגלה הסיליקון. קטולאווים נתמלא צער על בני שני העמים, כי ראה את סופם מתקרב ובא. הוא אור את שארית כוחו, חיבר כפר המופנה לכל תושבי הירח. הוא העתיק את הספר, הגניב את ההעתיקים לשתי הארצות.

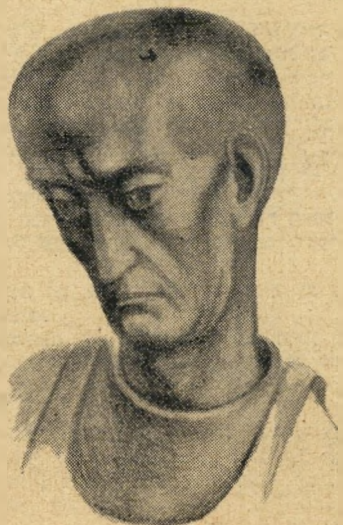
שמע הספר הגיע לבסוף לאזני המושלים. הם קראו אותו ותוכנו מצא חן בעיניהם, כי גם הם לא רצו למות מן הסיליקון. נקבעה ועידה מיוחדת ובה השתתפו אדוני המחשב של לאמקום וחברי המועצה המרכזית לעצות של לאמדינה. הועידה נערכה על פני הירח, תוך טכסים וחגיגות רבות, ושם החליטו שני הצדדים להיות על פי חוקי ספר קטולאווים. והנה דברי הספר, בקיצור:

1 תחווה מצב אשר בו יכולות גם לאמקום וגם לאמדינה להתחיל במלחמת סיליקון. אין ספק כי במרוצת הזמן, תפרוץ מלחמה זו. ואז נחשב כולנו כמתים, כי אנשי המדע שלנו גילו את הדרך לפירור את עצם עולמנו, שבו אנו חיים.

קדיו כאלה שיאמרו: "כבר שמענו נביאות כאלה! משך אלפי שנים אמרו כי המלחמה הבאה תמחה את הגזע מעל פני האדמה. וי בכל זאת חיו אבותינו ואבות אבותינו, תינו אהבים והולידו ילדים, גם אנחנו נחיה, על אף הסיליקון!"

תאמרו: "נכרות ברית. נישבע איש לרעהו כי לעולם לא נאחז בנשק הסיליקון במלחמת מות הבאות."

ואתם תכתבו את החווה ותחתמו עליו כי שתי ידיכם. יבצל המלים היפות, תחסו בשלחה

בדרכי-חיו — אם יהיה חופשי מסיטת הנולחמה. ווק שב לאמריקה, החל עובד על יצירה נוספת. מיסמכי לאמקום אינה יצירה גדולה מבחינה כמותית. היא תופסת 15 עמודים בלבד בשבועון קולירס האמריקאי. אולם תוכנה עולה באין ערוך על מספר העמודים שהיא תופסת בכתב-העת.

ועיראק כאחת. לאמקום הפעילה 37 ענני חמצן לפני שהצליחה להכניע את לאמדינה, במלחמה העולמית הרביעית.

משן דורות אלה של מלחמה גרעינית, פיתחו מדענים שני העמים אמצעי הגנה יעילים. על כן, נמשכו הקרבות, למרות ההרס הרב. כי איש לא בחל בעצם רעיון המלחמה.

ספר קטולאווים הופיע זמן קצר לאחר מכן, כתוצאה מגילוי הסיליקון הנורא. כוחו של הסיליקון היה בזה שלאחר הפעלתו, אי-אפשר היה לרכן את תוצאותיו ההרסניות. גליו היו ממשיכים לפעול, עד אשר יימחק כדור הירח לחלוטין מן היקום.

שנאתם ההדדית של שני העמים נבעה מעצם מיבנה חברתם. בלאמקום נקרא המשטר בשם מימניות, מתוך הנחה כי כל חומר אינו, בסופו של דבר, אלא מימן או חלקי-משנה של המימן.

לפי תפיסת החיים של בני לאמקום, לא היה כל ערך לחפץ זה או אחר, אלא במידה והכיל כמות גדולה או קטנה יותר של מימן. אם היה צורך בכמות גדולה של גרעיני מימן כדי ליצור משהו, נחשב דבר זה כבעל ערך. בני המקום לא השתמשו בכסף, גם רכוש פרטי לא היה והמשטר הכלכלי היה מבוסס על הסיסמה "כל המימן לכל העם!"

התפקיד העיקרי של הממשלה היה לקבוע את חלוקת כמות המימן בין התושבים. לשם כך נבחרו 13 אדוני המחשב, הנבונים והמוכשרים שבין תושבי לאמקום. הם לא היו אחראים לאיש והיו, למעשה, דיקטטורה. כאשר מת אחד מהם, בחרו חבריו בעצמם את יורשו. לידיהם בלבד נמסרה הרשות להחליט איזו כמות של מימן מגיעה למי. בזאת קבעו, למעשה, כיצד יחיה ויתקיים כל אזרח. על החלטותיהם לא ניתן לערער.

2 שטר לאמדינה היה מבוסס על "עצות". בתיאוריה, לא היתה ממשלה. כעם דתי, האמינו האמדיניים כי כל חוק מוגזר לרצון אלוהים ועל כן יש להניח לאנשים לנהל את ענייניהם כרצונם הם, בחופש מוחלט, על פי מצוות האל.

אולם חברה מודרנית איננה יכולה, בכל זאת, להתקיים ללא חוקים קבועים. חכמי לאמדינה מצאו פתרון. "נכון", אמרו, "שהיה בזה משום כפירה להוציא חוקים ולשלוט על חיי אנשים, אך מה רע בכך שאנשים ישיאו עצות איש לרעהו?"

והם הקימו את המועצה המרכזית לעצות, שהיא, למעשה, הממשלה. מועצה זו מורכבת מ-240 חברים, אשר רבע מהם נבחר מחדש מדי 500 יום.

במקום חוקים, קיים בלאמדינה "ספר העצות הקבועות". ספר זה מטפל בכל הבעיות